

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ

**ДУБАЧИНСЬКИЙ Андрій, здобувач вищої освіти
спеціальність 073 Менеджмент**

Миколаївський національний аграрний університет

Анотація: У науковій тезі наведено теперішній стан та стратегії розвитку економічної безпеки України. Актуальність та проблематика спонукають до пошуку оптимального рішення на виклики сьогодення, котрі стоять перед громадянським суспільством та державою. Питання, щодо економічної безпеки досліджується регулярно, зважаючи на процеси в геополітиці та зміни, які ними супроводжуються.

Ключові слова: Економічна безпека України, стратегія, рішення, виклики, проблематика, ОПК.

З огляду на складну, дестабілізуючу ситуацію в Україні, а саме війну, питання економічної безпеки, як ніколи, загострилось. Гострота обумовлена, не тільки теперішнім станом речей, а й недалеким майбутнім, яке породить нові виклики. Стратегію розвитку економічної безпеки України було затверджено Указом президента України від 11 серпня 2021 року «Про Стратегію економічної безпеки України на період до 2025 року». У даному документі зазначаються одні з національних інтересів держави, а саме: сталий розвиток національної економіки, інтеграція України в європейський економічний простір, розвиток рівноправного взаємовигідного економічного співробітництва з іншими державами[1].

Останні 10 років, стан розвитку економіки України не давав змоги забезпечувати національні економічні інтереси. За розрахунками Міністерства економіки України, здійсненими відповідно до Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України, середнє значення рівня економічної безпеки за цей період становило 40 відсотків – зона рівня незадовільного стану[2].

Українській державі потрібен проактивний підхід, щоб дати відповідь на виклики та загрози, що на сьогодні сформувались, - загальносвітовий тренд загострення боротьби за ринки, технології, кваліфікованих працівників та фінансові ресурси. Такий підхід має знизити ймовірність реалізації внутрішніх викликів, які перешкоджають виведенню української економіки з депресивного стану, унеможливають її стале і динамічне зростання, підвищують вразливість до загроз [1].

Запропоновано такі заходи щодо покращення ситуації із зовнішнім боргом України: розробка та імплементація механізму управління зовнішнім боргом; відхід від фрагментарного аналізу ефективності; впровадження системи індикаторів боргової безпеки, розроблені МВФ та Світовим банком, у систему аудиту боргової безпеки України; оновлення підходів до визначення груп ризиків управління зовнішнім державним боргом; визначення оптимальної структури відношення зовнішнього боргу до ВВП[4].

Реалізація завдань за безпековим напрямом забезпечуватиметься шляхом:

- визначення та дотримання критичних меж і цільових орієнтирів за індикаторами основних складових економічної безпеки;
- проведення постійного моніторингу економічної стійкості шляхом відслідковування рівня критичних меж за індикаторами, включеними до таблиці індикаторів економічної безпеки, візуалізації відповідних даних у вигляді інфографіки, розміщення та підтримання її в актуальному стані на урядовому порталі;
- недопущення прийняття рішень, які призводитимуть до виходу індикаторів економічної безпеки за критичні межі[5].

Відомий військовий аналітик та голова фонду “Повернись живим” – Тарас Чмут вважає, що Україна, як мілітаристська держава повинна стимулювати створення власного конкурентоспроможного та технологічного оборонно-промислового комплексу задля забезпечення як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках своєї продукції. Він стверджує, що це один з основних векторів розвитку української економіки, який буде забезпечувати суспільство робочими місцями, стабільністю, постійним розвитком в цьому напрямку, як частину другого сектору економіки. Україна, як держава повинна спиратись на приватних виробників, бо вони більш гнучкі та менш бюрократизовані. На думку Тараса Чмута, ми можемо щось виробляти власними силами, щось в колаборації з іноземцями, а щось доведеться закуповувати в інших оборонно-промислового комплексу. Україна могла б розвиватися в сфері ракетних та протикорабельних

комплексів, безпілотників, систем коригування вогню, керовані протитанкові ракетні комплекси[3].

На тлі повномасштабної війни, держава не забуває про економічну безпеку. Звичайно, однозначного і категоричного рішення знайти неможливо, та все ж Україна прагне вирішити проблеми, які нависли над економікою. Надзвичайно важлива підтримка держави як від зовнішніх партнерів, так і від власних громадян. Зараз, надзвичайна консолідованість суспільства, яке прагне зберегти державність як на військовому, так і на економічному фронтах.

Література:

1. Офіційний вебпортал парламенту України. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 11 серпня 2021 року.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2021#n223>.
2. Офіційний вебпортал парламенту України. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13#n9>.
3. Що і як має виготовляти українське ОПК.
URL: <https://www.youtube.com/watch?v=YUT7xXSZL1A>.
4. Лимар В.В. Зверєв О.Д. Міжнародна економічна безпека України в умовах посилення зовнішніх загроз. С. 11.
5. Гетман О. Стратегія економічної безпеки – прийняти не можна відкладати. 23.02.2021
URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2021/02/23/671316/>.

***Анотація:** The scientific thesis presents the current state and strategies for the development of the economic security of Ukraine. Actuality and problems encourage the search for an optimal solution to today's challenges facing civil society and the state. The issue of economic security is studied regularly, taking into account the processes in geopolitics and the changes that accompany them.*

***Ключові слова:** Economic security of Ukraine, strategy, solutions, challenges, problems, defense industry.*

**Науковий керівник – БЛІЧЕНКО Олександр,
кандидат економічних наук,
доцент кафедри економічної теорії і суспільних наук,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв**